

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

Politikas risinājumi virzībā uz Eiropas līgumtiesību izstrādi patērētājiem un uzņēmumiem

P7_TA(2011)0262

Eiropas Parlamenta 2011. gada 8. jūnija rezolūcija par politikas risinājumiem virzībā uz Eiropas līgumtiesību izstrādi patērētājiem un uzņēmumiem (2011/2013(INI))

(2012/C 380 E/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 1. jūlija Zaļo grāmatu par politikas risinājumiem virzībā uz Eiropas līgumtiesību izstrādi patērētājiem un uzņēmumiem (COM(2010)0348),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 26. aprīļa Lēmumu 2010/233/ES, ar ko izveido vienotā Eiropas līgumtiesību modeļa ekspertu grupu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2001. gada 11. jūlija paziņojumu par Eiropas līgumtiesībām (COM(2001)0398),
- ņemot vērā Komisijas 2003. gada 12. februāra paziņojumu ar nosaukumu „Saskaņotākas Eiropas līgumtiesības — rīcības plāns” (COM(2003)0068),
- ņemot vērā Eiropas Komisijas 2004. gada 11. oktobra paziņojumu ar nosaukumu „Eiropas līgumtiesības un *acquis* pārskatīšana: turpmākā virzība” (COM(2004)0651),
- ņemot vērā Komisijas 2005. gada 23. septembra ziņojumu ar nosaukumu „Pirmais gada progresa ziņojums par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu” COM(2005)0456) un Komisijas 2007. gada 25. jūlija ziņojumu ar nosaukumu „Otrais progresa ziņojums par kopējo modeli” (COM(2007)0447),
- ņemot vērā Komisijas 2009. gada 22. oktobra paziņojumu par pārrobežu elektronisko komerciju uzņēmumu attiecībās ar patērētājiem ES (COM(2009)0557),
- ņemot vērā 2008. gada 3. septembra rezolūciju par kopīgu Eiropas līgumtiesību modeli ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2007. gada 12. decembra rezolūciju par Eiropas Savienības līgumtiesībām ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2006. gada 7. septembra rezolūciju par Eiropas Savienības līgumtiesībām ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2006. gada 23. marta rezolūciju par Eiropas līgumtiesībām un *acquis* pārskatīšanu — turpmākā virzība ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 1989. gada 26. maija rezolūciju ⁽⁶⁾, 1994. gada 6. maija rezolūciju ⁽⁷⁾, 2001. gada 15. novembra rezolūciju ⁽⁸⁾ un 2003. gada 2. septembra ⁽⁹⁾ rezolūciju par šo jautājumu,

⁽¹⁾ OV L 105, 27.4.2010., 109. lpp.⁽²⁾ OV C 295 E, 4.12.2009., 31. lpp.⁽³⁾ OV C 323 E, 18.12.2008., 364. lpp.⁽⁴⁾ OV C 305 E, 14.12.2006., 247. lpp.⁽⁵⁾ OV C 292 E, 1.12.2006., 109. lpp.⁽⁶⁾ OV C 158, 26.6.1989., 400. lpp.⁽⁷⁾ OV C 205, 25.7.1994., 518. lpp.⁽⁸⁾ OV C 140 E, 13.6.2002., 538. lpp.⁽⁹⁾ OV C 76 E, 25.3.2004., 95. lpp.

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

- ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
- ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Ekonomikas un monetārās komitejas atzinumus (A7-0164/2011),
- A. tā kā Eiropas līgumtiesību iniciatīva, ar kuru mēģina risināt vienotā tirgus problēmas, kuras cita starpā radušās atšķirīgo līgumtiesību sistēmu dēļ, tiek apspriesta daudzus gadus;
- B. tā kā globālās finanšu krīzes rezultātā, šķiet, ka ir svarīgāk nekā jebkad agrāk nodrošināt saskaņotu Eiropas līgumtiesību sistēmu, lai pilnībā īstenotu iekšējā tirgus potenciālu un tādējādi palīdzētu veikt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus;
- C. tā kā daudzu faktoru, tostarp spēkā esošo vienoto tirgu reglamentējošo tiesību aktu neīstenošanas dēļ, vienotajā tirgū saglabājas sadrumstalotība;
- D. tā kā nepieciešams plašāks pētījums, lai labāk izprastu, kāpēc saglabājas iekšējā tirgus sadrumstalotība un kā labāk risināt šīs problēmas, tostarp, kā nodrošināt spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu;
- E. tā kā Komisija iepriekš minētajā Zaļajā grāmatā piedāvā vairākas iespējas tāda tiesību akta izstrādāšanai, kas reglamentētu Eiropas līgumtiesības, lai varētu palīdzēt paplašināt uzņēmējdarbību un nostiprināt iedzīvotāju uzticēšanos vienotajam tirgum;
- F. tā kā ekspertu grupa, kas izveidota, lai palīdzētu Komisijai sagatavot priekšlikumu par kopējo modeli, uzsākusi darbu kopā ar visu ieinteresēto aprindu apaļo galdu;
- G. tā kā valsts līmeņa līgumtiesību atšķirības nav vienīgais šķērslis MVU un patērētājiem veikt pārrobežu darbības, jo tie sastopas arī ar citām problēmām, tostarp valodas barjerām, dažādām nodokļu sistēmām, tiešsaistes pārdevēju uzticamību, ierobežotu piekļuvi platjoslai, digitālo prasmju līmeni, drošības problēmām, atsevišķu dalībvalstu iedzīvotāju demogrāfisko sastāvu, bažām attiecībā uz privātumu, sūdzību izskatīšanu, intelektuālā īpašuma tiesībām utt.;
- H. tā kā saskaņā ar Komisijas 2008. gada pārskatu trīs ceturtdaļas no mazumtirgotājiem pārdod preces vienīgi patērētājiem iekšzemē, bet pārrobežu pārdošana notiek vienīgi dažās valstīs ⁽¹⁾;
- I. tā kā ir nepieciešams noteikt atšķirības starp konvencionālajiem pārrobežu darījumiem un elektronisko komerciju, kur pastāv īpašas problēmas un ar darījumu veikšanu saistītās izmaksas ir dažādas; tā kā turpmāko ietekmes novērtējumu veikšanai ir arī nepieciešams rūpīgi un precīzi noteikt, kā veidojas ar darījumu īstenošanu saistītās izmaksas;
- J. tā kā tiek uzskatīts — ir skaidrs, ka ārvalstu (patērētāju) tiesību piemērošana attiecībā uz pārrobežu darījumiem saskaņā ar regulu Roma I ⁽²⁾ uzņēmumiem, jo īpaši MVU, rada ievērojamas darījumu veikšanas izmaksas, kuras saskaņā ar aprēķiniem tikai Apvienotajā Karalistē vien ir EUR 15 000 uz vienu uzņēmumu vienā dalībvalstī ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Eurobarometrs Nr. 224, 2008., 4. lpp.

⁽²⁾ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

⁽³⁾ Apvienotās Karalistes Mazās uzņēmējdarbības federācija, Nostājas dokuments par Regulu Roma I (2007).

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

- K. tā kā nepieciešams iegūt vairāk informācijas attiecībā uz darījumu veikšanas izmaksām, kas rodas saistībā ar 6. panta 2. punkta un 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošanu regulā Roma I, paturot prātā, ka regula Roma I tiek piemērota tikai kopš 2009. gada decembra;
- L. tā kā šādas darījumu izmaksas tiek uzskatītas par vienu no nopietniem pārrobežu tirdzniecības šķēršļiem, kā to apstiprinājuši 50 % no 2011. gadā aptaujajamiem mazumtirgotājiem Eiropā, kas jau veic pārrobežu tirdzniecību un kuri paziņojuši, ka pārrobežu darījumos piemērojamo tiesību aktu saskaņošana ES palielinātu to pārrobežu tirdzniecības apjomu, bet 41 % teikuši, kas tas nepalielinās to tirdzniecības apjomu; tā kā salīdzinājumā — 60 % no mazumtirgotājiem, kas neveic pārrobežu tirdzniecību, teikuši, ka viņu pārrobežu tirdzniecības apjoms nepalielinātos, ja būtu saskaņotāka normatīvā vide, bet 25 % paziņojuši, ka šis apjoms palielināsies ⁽¹⁾;
- M. tā kā visacīmredzamākie traucējumi, ar kuriem sastopas patērētāji un MVU attiecībā uz vienoto tirgu, ir līgumattiecību sarežģītība, negodīgi līgumu noteikumi un nosacījumi, neatbilstīga un nepietiekama informācija un laikietilpīga procedūra;
- N. tā kā sevišķi svarīga nozīme ir tam, vai jebkurā ES iniciatīvā tiek meklēti risinājumi gan uzņēmumu, gan patērētāju reālajām vajadzībām un bažām; tā kā bažas attiecas arī uz juridiskām un lingvistiskām problēmām (mazo uzņēmumu vispārējie noteikumi un nosacījumi visās ES valodās) un grūtībām pārrobežu līgumu izpildē (ES autonomi pasākumi procesuālo tiesību jomā);
- O. tā kā ir sagaidāms, ka tiešsaistes tirgū saglabāsies sadrumstalotība — Komisijas pētījums ir parādījis, ka 61 % no 10 964 veiktajiem pārrobežu pārbaudes pasūtījumiem neizdevās un ka, veicot pārrobežu iepirkšanos, palielinās patērētāju iespējas atrast lētāku piedāvājumu ⁽²⁾, kā arī preces, kas iekšzemes tiešsaistes tirdzniecībā nav pieejamas ⁽³⁾; un tā kā 61 %, šķiet, ir ievērojams skaitlis un attaisno turpmāku pētījumu, pārbaužu un novērtējumu veikšanu;
- P. tā kā ar pakāpeniskas saskaņošanas starpniecību nav iespējams pārvarēt iekšējā tirgus šķēršļus, kas radušies valstu līgumtiesību atšķirību rezultātā, jebkādiem pasākumiem šajā jomā jābalstās uz skaidriem pierādījumiem tam, ka šāda iniciatīva radītu reālus uzlabojumus, kurus nevar panākt ar mazāk radikāliem līdzekļiem;
- Q. tā kā, izstrādājot vienotas Eiropas līgumtiesības, labumu gūtu patērētāji un tās jo īpaši veicinātu intensīvāku un vieglāk pieejamu pārrobežu tirdzniecību iekšējā tirgū;
- R. tā kā sarunas par patērētāju tiesību direktīvu ⁽⁴⁾ jau parādījušas, cik sarežģīti ir saskaņot līgumiem piemērojamās patērētāju tiesības, neatsakoties no kopīgām saistībām augsta līmeņa patērētāju aizsardzības standartu noteikšanā Eiropā, un kādus ierobežojumus tas nosaka procesam kopumā;
- S. tā kā attiecībā uz ikvienu pasākumu Eiropas līgumtiesību jomā jāņem vērā obligātās valsts tiesību normas un ikvienam pasākumam vajadzētu būt saskaņotam ar gaidāmo patērētāju tiesību direktīvu, kura ievērojami ietekmēs iespējama turpmāka Eiropas līgumtiesību instrumenta saturu un saskaņošanas līmeni; tā kā būtu nepieciešams pastāvīgi un uzmanīgi uzraudzīt tās īstenošanu turpmākajos mēnešos, lai noteiktu, kādai vajadzētu būt fakultatīvā instrumenta darbības jomai,

⁽¹⁾ Eurobarometra zibaptauja Nr. 300, 2011. g. http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/retailers_eurobarometer_2011_en.pdf

⁽²⁾ COM(2009)0557, 3. lpp.

⁽³⁾ Turpat, 5. lpp.

⁽⁴⁾ COM(2008)0614.

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

- T. tā kā jebkuram procesa galaproduktam Eiropas līgumtiesību jomā jābūt reālistiskam, realizējamam, samērīgam un labi pārdomātam, pirms to vajadzības gadījumā groza un formāli pieņem Eiropas likumdevēji,
1. atbalsta rīcību risināt šķēršļus, ar kuriem saskaras tie, kuri vēlas iesaistīties iekšējā tirgus pārrobežu darījumos, un uzskata, ka Eiropas līgumtiesību projekts citu pasākumu kopumā varētu būt noderīgs, lai īstenotu visu iekšējā tirgus potenciālu, kas ietver būtiskas priekšrocības ekonomikas un nodarbinātības jomā;
 2. atzinīgi vērtē plašās debates par Zaļo grāmatu un vēlas, lai Komisijas kompetentie departamenti veiktu šīs apspriešanas rezultātu pamatīgu analīzi;
 3. uzsver saimniecisko nozīmi, kāda ir MVU un amatniecības uzņēmumiem Eiropas ekonomikā; tāpēc uzsver nepieciešamību nodrošināt, ka ar Mazās uzņēmējdarbības aktu veicinātais princips „vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem” patiešām tiek arī īstenots un uzskatīts par prioritāti debatēs par EŠ iniciatīvām, kas saistītas ar līgumtiesībām;

Eiropas līgumtiesību instrumenta juridiskais raksturs

4. atzinīgi vērtē ekspertu grupas veiktās priekšizpētes par Eiropas līgumtiesībām rezultātu neseno publicēšanu un Komisijas apņemšanos turpināt konsultācijas par fakultatīvā instrumenta darbības jomu un saturu un šajā sakarībā mudina Komisiju, pieņemot lēmumus, arī turpmāk patiešām atklāti un pārredzami diskutēt ar visām ieinteresētajām personām attiecībā uz to, kā priekšizpēte būtu jāizmanto;
5. atzīst nepieciešamību pēc līgumtiesību jomas vēl lielākas pilnveidošanas un no visiem risinājumiem priekšroku dod ceturtajam risinājumam, proti, pēc ietekmes novērtēšanas un juridiskā pamata precizēšanas pieņemt regulu, ar kuru izveido fakultatīvo instrumentu; uzskata, ka fakultatīvu tiesību instrumentu varētu papildināt ar iestāžu nolīgumu kā instrumentu kopumu; prasa izveidot „Eiropas standarta līguma modeļus”, kas būtu iztulkoti visās ES valodās un būtu saistīti ar alternatīvu strīdu izšķiršanas mehānismu, kurš darbojas tiešsaistē, — tas varētu būt izdevīgi no izmaksu viedokļa un būtu vienkāršāks risinājums gan līgumslēdzējiem, gan Komisijai;
6. uzskata, ka, tikai lietojot regulas juridisko formu, var nodrošināt nepieciešamo skaidrību un juridisko noteiktību;
7. uzsver, ka regula, ar kuru noteiktu Eiropas līgumtiesību fakultatīvu instrumentu, uzlabotu iekšējā tirgus darbību tā tiešās ietekmes dēļ, nodrošinot priekšrocības uzņēmumiem (izmaksu samazināšanās, izvairoties no nepieciešamības pēc kolīziju normām), patērētājiem (juridiskā noteiktība, uzticēšanās, augsts patērētāju aizsardzības līmenis) un dalībvalstu tiesu sistēmām (turpmāk vairs nebūtu nepieciešams pārbaudīt ārvalstu tiesības);
8. atzinīgi vērtē to, ka ar izvēlēto iespēju pienācīgi tiek ņemts vērā subsidiaritātes princips un netiek skartas dalībvalstu likumdošanas pilnvaras līgumtiesību un civiltiesību jomā;
9. uzskata, ka mehānismu kopumu varētu ieviest praksē pakāpeniski, sākotnēji paredzot Komisijas mehānismu un pēc tam, kad iestādes tam ir piekritušas, pārejot uz Savienības likumdevēja mehānismu; norāda, ka ar mehānismu kopumu būtu jānodrošina nepieciešamais juridiskais pamats, balstoties uz kuru varētu darboties fakultatīvais instruments un vispārējie noteikumi un nosacījumi, un būtu jābalstās uz patērētāju aizsardzībai paredzēto valsts obligāto noteikumu novērtējumu, gan spēkā esošā patērētāju tiesību *acquis* ietvaros, gan ārpus tā;

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

10. uzskata, ka, papildinot fakultatīvu instrumentu ar mehānismu kopumu, par šo ES instrumentu būs pieejama skaidrāka informācija, palīdzot iesaistītajām pusēm labāk saprast savas tiesības un pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, slēdzot līgumus saskaņā ar šo sistēmu, un ka tiesiskais regulējums būs saprotamāks un nebūs pārāk aprūtināošs;

11. uzskata, ka visām pusēm gan B2B, gan B2C darījumos būtu jāpiešķir iespēja brīvi izvēlēties vai neizvēlēties fakultatīvo instrumentu kā alternatīvu valsts vai starptautiskajiem tiesību aktiem (apzināta izvēle) un tāpēc aicina Komisiju precizēt, kāda ir fakultatīva instrumenta paredzamā saistība ar regulu Roma I un starptautiskām konvencijām, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par preču starptautisku pārdošanu; tomēr uzskata, ka papildu uzmanību nepieciešams pievērst tam, lai nodrošinātu, ka fakultatīvais instruments piedāvā patērētāju un mazo uzņēmumu aizsardzību, ņemot vērā to, ka tie ir komercdarījumu vājākā puse, kā arī tam, lai izvairītos no neskaidrībām, izvēloties piemērojamos tiesību aktus; tālab aicina Komisiju pievienot fakultatīvajam instrumentam papildu informāciju, ar kuru skaidri, precīzi un saprotamā valodā paskaidrotu, kādas ir patērētāju tiesības un ka tās netiks negatīvi ietekmētas, lai palielinātu patērētāju uzticēšanos fakultatīvajam instrumentam un dotu tiem iespēju izdarīt uz informāciju balstītu lēmumu par to, vai viņi vēlas slēgt līgumu uz šā alternatīvā pamata;

12. uzskata, ka fakultatīvais instruments radītu Eiropas pievienoto vērtību, ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūras starpniecību nodrošinot juridisko noteiktību, ar vienu tiesību aktu nodrošinot gan juridisko, gan valodas barjeru pārvarēšanu, jo fakultatīvs instruments, protams, būtu pieejams visās ES valodās; uzsver — lai izveidotu labāku izpratni par to, kā darbojas Eiropas iestādes, Eiropas iedzīvotājiem, vajadzētu būt iespējai iegūt visu veidu informāciju, kas saistīta ar fakultatīvo instrumentu un kas būtu iztulkota ar pieejamu un viegli lietojamu tiešsaistes tulkošanas instrumentu starpniecību tā, ka viņi var lasīt vēlamu informāciju savā valodā;

13. uzskata, ka elastīgs un brīvprātīgs apzinātas izvēles instruments radītu iespējamās praktiskas priekšrocības; tomēr aicina Komisiju sīkāk izklāstīt šāda instrumenta priekšrocības gan attiecībā uz patērētājiem, gan uzņēmumiem un labāk precizēt, kura no līguma pusēm izdarīs izvēli starp fakultatīvo instrumentu un „parasti” piemērojamiem tiesību aktiem un kā tā ir paredzējusi samazināt darījumu izmaksas; aicina Komisiju jebkurā priekšlikumā attiecībā uz fakultatīvo instrumentu iekļaut regulāras uzraudzības un pārskatīšanas mehānismu, procesā cieši iesaistot visas ieinteresētās puses, lai nodrošinātu, ka fakultatīvais instruments būtu tikpat efektīvs, kā spēka esošais *acquis* līgumtiesībās, jo īpaši regula Roma I, ņemot vērā tirgus vajadzības un tiesību un ekonomikas attīstību;

Instrumenta piemērošanas joma

14. uzskata, ka instruments jāattiecinā gan uz līgumiem, kas noslēgti starp uzņēmumiem, gan uz līgumiem, ko uzņēmumi slēdz ar patērētājiem; uzsver, ka nepieciešams, lai fakultatīvā instrumenta piedāvātais patērētāju aizsardzības līmenis būtu ļoti augsts, lai kompensētu to aizsardzību, kāda viņiem parasti būtu saskaņā ar valsts tiesību aktiem; vēlas saņemt papildu izklāstu, kā to varētu panākt; tāpēc uzskata, ka patērētāju aizsardzības līmenim vajadzētu būt augstākam nekā obligātajai aizsardzībai, ko paredz patērētāju tiesību *acquis*, un tam jāatbilst valsts obligātajiem noteikumiem, jo nepieciešams atrast apmierinošus risinājumus saistībā ar starptautisko privāttiesību problēmām; uzskata, ka šis augstais patērētāju aizsardzības līmenis ir arī uzņēmumu interesēs, jo tie varēs izmantot fakultatīvā instrumenta priekšrocības pilnībā tikai tad, ja patērētāji visās dalībvalstīs būs pārliecināti, ka, izvēloties fakultatīvo instrumentu, viņi nepaliks bez aizsardzības;

15. norāda, ka par vienotu Eiropas līgumtiesību priekšrocībām pozitīvā veidā jāinformē iedzīvotāji, ja vēlamies, lai tam būtu politiska leģitimitāte un atbalsts;

16. konstatē, ka līgumtiesībās būtu jācenšas panākt atšķirīgu regulējumu attiecībā uz B2B un B2C līgumiem, tādējādi respektējot atsevišķu valstu tiesību sistēmās nostiprinātās kopējās tradīcijas un īpašu uzmanību pievēršot vājākā darījuma partnera, proti, patērētāja aizsardzībai;

Tresdiena, 2011. gada 8. jūnijs

17. norāda, ka daudzos Eiropas līmenī spēkā esošos noteikumos jau ir iekļauti būtiski patērētāju aizsardzības tiesību elementi, kurus piemēro līgumiem, un ka patērētāju tiesību aizsardzības *acquis* nozīmīgas daļas, iespējams, konsolidēs patērētāju tiesību direktīvā; norāda, ka minētā direktīva nodrošinātu patērētājiem un uzņēmumiem viegli atpazīstamu vienotu režīmu; tāpēc uzsver, ka pirms tiek pieņemts galīgais lēmums, ir svarīgi nogaidīt sarunu rezultātus, kuras notiek par patērētāju tiesību direktīvu;

18. turklāt, ņemot vērā dažādo līgumu, jo īpaši B2C un B2B līgumu, specifiku, valsts līmeņa un starptautiskos līgumtiesību vadošos principus, kā arī pamatprincipu par patērētāju augsta līmeņa aizsardzību, uzskata, ka pastāvošā nozaru prakse un līgumu slēgšanas brīvības princips arī turpmāk jāievēro attiecībā uz B2B veida līgumiem;

19. uzskata, ka vienotas fakultatīvas Eiropas līgumtiesības uzlabos iekšējā tirgus spēju darboties, neskarot dalībvalstīs spēkā esošās līgumtiesības;

20. uzskata, ka fakultatīvajam instrumentam vajadzētu būt pieejamam kā apzinātas izvēles instrumentam vispirms pārrobežu situācijās un ka nepieciešamas garantijas tam, ka dalībvalstis spēs novērst fakultatīvā instrumenta ļaunprātīgas izmantošanas scenāriju gadījumos, kas patiesībā nav pārrobežu situācijas; turklāt uzskata, ka īpaša analīze vajadzīga attiecībā uz to, kā apzinātas izvēles instruments ietekmē valstu tiesību institūtus, kas reglamentēti līgumtiesībās;

21. atzīst, ka elektroniskās tirdzniecības vai tālpārdošanas līgumi veido nozīmīgu pārrobežu darījumu daļu; uzskata, ka kaut gan fakultatīvo instrumentu nebūtu ierobežoti jāattiecinā tikai uz šiem darījumu veidiem, priekšrocības varētu nodrošināt citu ierobežojumu ieviešana, sākotnēji piemērojot fakultatīvo instrumentu, kamēr tā piemērošanā nav iegūta pietiekama pieredze;

22. uzsver, cik svarīgi ir veicināt e-tirdzniecību Eiropas Savienībā, ņemot vērā, ka šī nozare ir nepietiekami attīstīta, un uzskata, ka ir nepieciešams novērtēt, vai atšķirības valsts līgumtiesību sistēmās varētu attīstību šajā nozarē, kuru uzņēmumi un patērētāji pilnīgi pareizi uzskata par iespējamu izaugsmes dzinēj-spēku nākotnē;

23. uzskata, ka mehānismu kopuma darbības joma varētu būt diezgan plaša, jo jebkāds fakultatīvais instruments būtu jāierobežo, attiecinot to tikai uz svarīgākajiem līgumtiesību jautājumiem; uzskata, ka mehānismu kopumam arī turpmāk būtu jāatbilst fakultatīvajam instrumentam un līdzās šā kopuma mehānismiem būtu jāiekļauj koncepcijas, kas aptver juridiskās tradīcijas visā ES, tostarp noteikumi, kas būtu izstrādāti, pamatojoties arī uz akadēmisko kopējā modeļa projektu (DCFR) ⁽¹⁾ un uz kopējiem līgumu principiem un kopējo līgumu terminoloģiju ⁽²⁾, un ka Parlamenta ieteikumu pamatā attiecībā uz patērētāju tiesībām vajadzētu būt patiešām augstam aizsardzības līmenim;

24. aicina Komisiju un ekspertu grupu precizēt, kā ir jāsaprot jēdziens „svarīgākie līgumtiesību jautājumi”;

25. atzīst tāda fakultatīva instrumenta priekšrocības, kurā iekļauti īpaši nosacījumi attiecībā uz visbiežāk izmantojamiem līgumu veidiem, jo īpaši attiecībā uz preču pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu; atgādina agrāk izteikto prasību fakultatīvā instrumenta darbības jomā iekļaut arī apdrošināšanas līgumus, uzskatot, ka šāds instruments varētu galvenokārt būt noderīgs neliela apjoma apdrošināšanas līgumiem; uzsver, ka apdrošināšanas līgumtiesību jomā jau ir veikts sagatavošanas darbs, izstrādājot Eiropas apdrošināšanas līgumtiesību principus, kuri būtu jāintegrē Eiropas līgumtiesību struktūrā, kā arī būtu jāpārskata un jāpildnveido arī turpmāk; tomēr brīdina, ka finanšu pakalpojumi pašreizējā posmā nebūtu jāiekļauj nevienā no

⁽¹⁾ Von Bar, Clive, Schulte-Nölke un citi (izd.), Principi, definīcijas un Eiropas civiltiesību paraugnoteikumi – kopējā modeļa projekts (DCFR), 2008. gads.

⁽²⁾ B. Fauvarque-Cosson, D. Mazeaud krājums „*Droit privé comparé et européen*” 6. un 7. sējums, 2008. gads.

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

ierosinātajiem līgumtiesību instrumentiem, un prasa Komisijai izveidot iekšēju ekspertu grupu turpmākiem sagatavošanas darbiem par finanšu pakalpojumiem, lai nodrošinātu, ka visos nākamajos instrumentos tiks ņemtas vērā iespējamās finanšu pakalpojumu nozares īpatnības un jebkuras saistītās iniciatīvas, kuras ierosinājuši citi Komisijas dienesti, un iesaistīt Eiropas Parlamentu sākuma posmā;

26. norāda, ka varētu būt lietderīgi apskatīt dažus specifiskus jautājumus saistībā ar fakultatīvajiem instrumentiem, piemēram, digitālajām tiesībām un lietošanas tiesībām; uzskata, ka, no otras puses, varētu būt nepieciešams izslēgt no darbības jomas atsevišķus sarežģītus publisko tiesību līgumu veidus; prasa ekspertu grupai noskaidrot iespējas iekļaut līgumus, kas skar autortiesības, lai stiprinātu autoru pozīciju, jo autori līgumattiecībās bieži vien ir vājākā puse;

27. uzskata, ka fakultatīvajam instrumentam būtu jāatbilst visām līgumtiesību jomā pieņemtajām normām;

28. atgādina, ka attiecībā uz Eiropas līgumtiesībām ir vēl daudzi jautājumi, uz kuriem jāsniedz atbildes, un daudzas problēmas, kuras jāatrisina; aicina Komisiju ņemt vērā tiesu praksi, starptautiskās konvencijas par preču tirdzniecību, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem un Patērētāju tiesību direktīvas ietekmi; uzsver, ka līgumtiesības ES nepieciešams saskaņot, vienlaicīgi ņemot vērā attiecīgos valsts noteikumus, kas paredz augstu aizsardzības līmeni saistībā ar B2C līgumu noslēgšanu;

Eiropas līgumtiesību instrumenta piemērošana praksē

29. uzskata, ka tieši MVU un patērētājiem jābūt galvenajiem ieguvējiem no fakultatīva instrumenta ieviešanas un tas būtu jāizstrādā vienkāršā, saprotamā un līdzsvarotā veidā, lai visām iesaistītajām pusēm būtu to vienkārši un pievilcīgi piemērot;

30. uzskata — kaut arī ar fakultatīvu instrumentu būs iespējams nodrošināt vienu kopēju tiesību institūtu — tomēr arvien būs nepieciešamība regulēt vispārējos darījuma noteikumus un nosacījumus tirdzniecībai, kurus var izstrādāt vienkārši un saprotami un kuri standarta veidā būtu pieejami uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un kuros paredzētu sava veida apliecinājumu, lai nodrošinātu patērētāju uzticību; norāda, ka vispārējie līguma noteikumi un nosacījumi, kas balstīti uz fakultatīvo instrumentu, nodrošinātu lielāku juridisko noteiktību nekā ES līmeņa vispārējie noteikumi, kuru pamatā būtu valstu tiesības, jo pēdējā variantā pieaugtu atšķirīgu nacionālo skaidrojumu iespēja;

31. atgādina, ka vēl joprojām prioritāte nosakāma darba turpināšanai, lai izstrādātu alternatīvu pārrobežu strīdu izšķiršanas sistēmu, jo īpaši attiecībā uz MVU un patērētājiem, jo tā ir ātra un izmaksu ziņā izdevīga, bet uzsver, ka alternatīvo strīdu izšķiršanu varētu vienkāršot gadījumā, ja puses lietotu vienu tiesību institūtu, kas paredzēts ar fakultatīvu instrumentu; aicina Komisiju, iesniedzot priekšlikumu, apsvērt iespējamās sinerģijas; norāda, ka ANO Starptautiskās tirdzniecības tiesību komitejas darba grupa, kas ir izveidota, lai reglamentētu strīdu izšķiršanu tiešsaistē, arī ir apliecinājusi interesi par fakultatīvo instrumentu kā strīdu izšķiršanas alternatīvo līdzekli ⁽¹⁾ un tāpēc iesaka Komisijai sekot līdzi tam, kas notiek citās starptautiskās struktūrās;

32. ierosina veicināt pārrobežu kaitējuma atlīdzības procedūru darbību un efektivitāti, nodrošinot tiešu saikni starp fakultatīvo instrumentu, Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru un Eiropas procedūru maza apmēra prasībām; uzskata, ka jāievieš elektroniska atgādinājuma vēstule pirms procedūras uzsākšanas, lai palīdzētu uzņēmumiem aizsargāt to tiesības, jo īpaši intelektuālā īpašuma jomā, un īstenot Eiropas procedūras maza apmēra prasībām;

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautiskās tirdzniecības tiesību komitejas III darba grupas ziņojums (strīdu izšķiršanas tiešsaistē) par tās divdesmit otrās sesijas darbu (Vīne, 2010. gada 13.–17. decembris), 8. un 10. lpp.

Trešdiena, 2011. gada 8. jūnijs

33. ņem vērā bažas, ka patērētāji reti uzskata, ka viņiem ir iespējas izvēlēties līguma nosacījumus, bet saskaras ar situāciju, kurā iespējams vienīgi akceptēt piedāvātos nosacījumus vai atteikties no līguma; ir cieši pārliecināts, ka fakultatīvā instrumenta apvienošana ar mehānismu kopumu un vispārējo noteikumu un nosacījumu kopumu, kas pārtulkoti visās valodās, veicinās jaunu dalībnieku iesaistīšanos tirgos visā Eiropas Savienībā, tādējādi nostiprinot konkurenci un paplašinot patērētāju vispārējās izvēles iespējas;

34. uzsver — lai gan ikviena galīgā tiesību akta noslēdzošā pārbaude notiek pašā iekšējā tirgū, jau iepriekš jānodrošina, ka iniciatīva sniedz patērētājiem pievienoto vērtību un ne patērētājiem, ne uzņēmumiem pārrobežu darījumus nepadara sarežģītākus; uzsver nepieciešamību sagatavot noteikumus par tādas atbilstošas informācijas sniegšanu, kas raksturotu šo tiesību pastāvēšanu un to, kā tās ietekmētu potenciālos interesentus un iesaistītās puses (tostarp valstu tiesu iestādes);

35. konstatē, ka saistībā ar Eiropas līgumtiesību mērķi nedrīkst aizmirst to nozīmi, kāda ir funkcionējošai Eiropas jurisdikcijai civillietās;

36. mudina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm, lai testētu kvalitāti un pārbaudēs noskaidrotu, vai ierosinātie Eiropas līgumtiesību instrumenti ir lietotājiem ērti izmantojami, pilnībā atspoguļo iedzīvotāju intereses, paredzot pievienoto vērtību patērētājiem un uzņēmumiem, nostiprinot vienoto tirgu un sekmējot pārrobežu komerciju;

Ieinteresēto aprindu iesaistīšana un ietekmes novērtējums

37. uzsver, cik būtiska nozīme ir ieinteresēto aprindu iesaistīšanai no visas Savienības un no dažādām darbības nozarēm, tostarp praktizējošus juridisko profesiju pārstāvjus, un atgādina Komisijai, ka tai jāorganizē plaša un pārredzama apspriešana ar visām ieinteresētajām aprindām, pirms tā pieņem lēmumu, kas balstīts un ekspertu grupas darba rezultātiem;

38. atzinīgi vērtē to, ka jau darbojošās gan ekspertu, gan ieinteresēto personu grupas pārstāv dažādas ģeogrāfiskās teritorijas un dažādas nozares; uzskata, ka ieinteresēto aprindu ieguldījums kļūs vēl nozīmīgāks, kad beigsies apspriešanas fāze un ja tiks uzsākta faktiskā likumdošanas procedūra, kurai vajadzētu būt cik vien iespējams visaptverošai un pārredzamai;

39. atbilstoši labāku tiesību aktu izstrādāšanas principiem atgādina, ka nepieciešams vispusīgs un plašs ietekmes novērtējums, kurā tiek analizētas dažādas politiskas iespējas, tostarp arī iespēja Savienībai vispār neiejaukties šā jautājuma regulēšanā un koncentrēties uz praktiskiem jautājumiem, piemēram, iespējamās konsekvences, kas radīsies MVU un patērētājiem, iespējamo ietekmi uz negodīgu konkurenci iekšējā tirgū un ļoti precīzi konstatējot, kā ikviens no šiem risinājumiem ietekmēs gan Kopienas *acquis*, gan valsts tiesību sistēmas;

40. uzskata, ka līdz šāda ietekmes novērtējuma pabeigšanai, ES mēroga līgumtiesību prakses saskaņošana daudz efektīvāk nodrošinātu konverģenci un panāktu taisnīgākus konkurences apstākļus, tomēr, apzinoties tiesību sistēmas saskaņošanas problēmas ne tikai dalībvalstīs, bet arī citos reģionos, kuros pastāv likumdošanas kompetence šajā jautājumā, par reālāku risinājumu atzīts fakultatīvs instruments, ciktāl tas nodrošina, ka tas sniedz paviēnoto vērtību patērētājiem, gan uzņēmumiem;

41. uzstāj, ka attiecībā uz jebkādu turpmāko fakultatīvo instrumentu, ko Eiropas Komisijai iesniegtu, par visiem jautājumiem būtu jāapspiežas ar Parlamentu un tas pilnībā būtu jāiesaista parastās likumdošanas procedūras ietvaros un ka jebkurš ierosinātais fakultatīvai instrumentam jāpakļauj rūpīgai pārbaudei un grozījumi tajā jāveic arī saskaņā ar šo procedūru;

*

* *

42. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.